

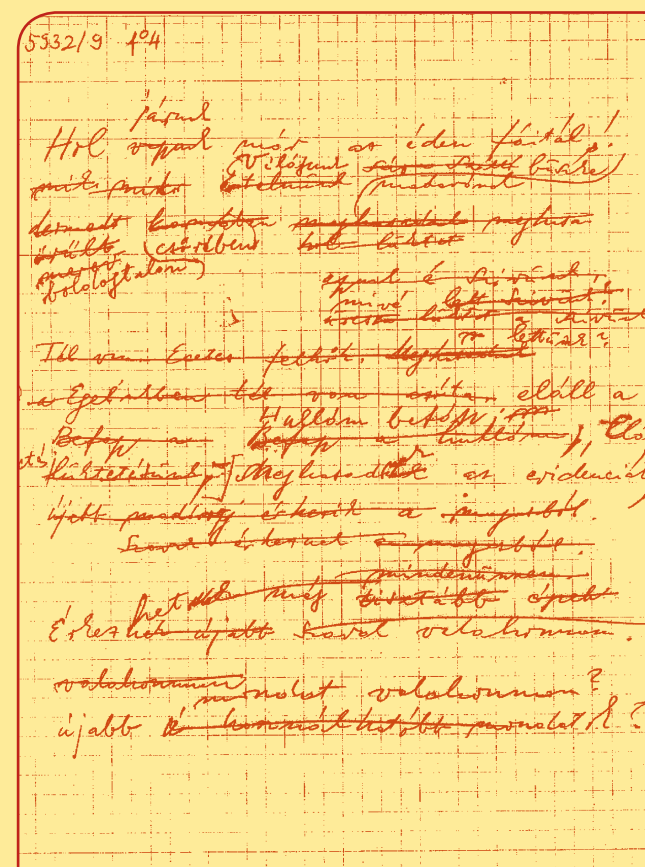
A szöveggenetika az írás folyamatát rekonstruálja és elemzi: a kéziratokban mozgásban lévő szöveg mintájára mozgásban lévő elméletnek és szövegmegközelítési módnak nevezhetnénk, amely saját szövegvizsgálati módszerrel és kiadási gyakorlattal rendelkezik. Ez a könyv e több tudományággal és az irodalomtudományon belül is számos területtel szoros kapcsolatban álló irányzat kritikai bemutatására vállalkozik, azt remélve, hogy eredményei és kérdésfeltevései nemcsak az elméleti kérdések és az irodalomtudományi névumok iránt fogékony egyetemi hallgatók és tanárok, hanem néhány kalandvágyó olvasó figyelmére is számot tarthat. A monográfia két részre tagolódik: első, elméleti részében megkíséreli felrajzolni azoknak a változásoknak a sorozatát, amelyek közrejátszottak a szöveggenetika létrejöttében, hozzájárultak elméletének és gyakorlatának alakulásához, és talán meghatározhatják jövőjét is. A szövegről alkotott hipotézisei már ma is ösztönzően hathatnak az irodalomelmélet alakulására, szövegkiadási gyakorlata pedig megváltoztathatja kiadási és így olvasási szokásainkat is. A könyv második, gyakorlati fele a szöveggenetikus munkájának lépéseit mutatja be: miként halad előre a kéziratok dzsungelében, milyen eljárásokat alkalmaz, és mit hoz létre.

TÓTH RÉKA – A SZÖVEGGENETIKA ELMÉLETE ÉS GYAKORLATA

TÓTH RÉKA

A szöveggenetika elmélete és gyakorlata

Tóth Réka
A SZÖVEGGENETIKA ELMÉLETE
ÉS GYAKORLATA

CSOKONAI KÖNYVTÁR
(Bibliotheca Studiorum Litterarium)

52.

SZERKESZTI

Debreczeni Attila
Dobos István
Imre Mihály
S. Varga Pál

Tóth Réka

A SZÖVEGGENETIKA
ELMÉLETE ÉS GYAKORLATA

Debreceni Egyetemi Kiadó
Debrecen University Press
2012

A kötet az OTKA PUB-K 102813 pályázat támogatásával jelent meg

Lektorálta
DEBRECZENI ATTILA

© Debreceni Egyetemi Kiadó, 2012
beleértve az egyetemi hálózaton belüli elektronikus terjesztés jogát is

ISSN 1217-0380
ISBN 978 963 318 282 6

Kiadta: a Debreceni Egyetemi Kiadó, az 1795-ben alapított
Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének a tagja

Felelős kiadó: Dr. Virágos Márta főigazgató

Műszaki szerkesztő: Juhászné Marosi Edit

Terjedelem: 13,75 A/5 ív

Készült Debrecenben, 2012-ben

A nyomdai műveleteket

a Debreceni Egyetem sokszorosítóüzeme végezte.

www.dupress.hu

TARTALOM

BEVEZETÉS.....	7
„Az irodalom az áthúzással kezdődik.”	7
Terminológiai javaslatok.....	10
I. RÉSZ	15
A szöveggenetika elmélete.....	15
A MANUSCRIPTOLÓGIÁTÓL A SZÖVEGGENETIKÁIG ...	17
A munkakézirat mint alapvető feltétel	17
Az új médium: a papír	17
A modern szöveg és a modern kézirat megszületése	21
A szerző és kézírata	26
A modern kézirat mint a kulturális-irodalmi örökség része ...	41
A SZÖVEGGENETIKAI FORDULAT	56
Perspektívaváltás.....	56
Szöveggenetika – manuscriptológia.....	59
A filológiai hagyományhoz való viszony:	
a szöveggenetika és a szövegkritika	66
A szöveggenetika és a szövegkritika célja	67
A szöveggenetika és a szövegkritika kutatási tárgya.....	68
A szöveggenetika és a szövegkritika kutatási módszere	72
A szöveggenetika és a szövegkritika kiadási gyakorlata:	
genetikus és kritikai kiadások.....	80
Hasonmás kéziratkiadások és genetikus kiadások	80
Kézirathű és linearizált átírás	83
A genetikus szöveg.....	86
Együttélés – inspiráció és komplementaritás	88
Inspiráció.....	88
Szöveggenetika és genetikus textológia	93
A német laboratórium: genetikus fordulat	
a szövegkritikában.....	94

Komplementaritás	96
A strukturalizmus hozadéka.....	98
A szöveggenetika mint strukturalista-strukturáló aktivitás.....	100
Előszöveg-előképek	101
A strukturalizmus szövegmodellje	102
Metszéspontok.....	105
Szöveggenetika és pszichoanalitikus kritika	105
Szöveggenetika és nyelvtudomány: a genetikus nyelvészet ...	107
Szöveggenetika és strukturalista poétika: a genetikus poétika.....	110
A szöveggenetikai fordulat: az irodalomtudomány kumulatív változása.....	114
Az intézményesülés lépései	116
A szöveggenetika elméleti következményei és következtetései.....	120
Írás és szöveg genetikus megközelítésben.....	120
A személyes idő-dimenzió	120
A szöveggenetika: a szöveggként felfogott írás tudománya .	122
A szöveg fogalmának kitágítása	123
Folyamatszerűség – lehetőség – szükségszerűség	125
Szöveg és írás a történeti időben	129
Írás és olvasás	131
A szöveggenetika ma	133
Definíció – öndefiníció.....	133
A kezdetektől máig: a szöveggenetika négy szakasza.....	135
A szöveggenetika mint irodalomtudományi diszciplína.....	141
ZÁRSZÓ	144
II. RÉSZ	147
A szöveggenetika gyakorlata.....	149
A genetikus szövegvizsgálat.....	149
Esettanulmány.....	166
A genetikus kritika: genetikus szövegelemzés.....	178
Esettanulmány.....	181
Bibliográfia.....	194
Névmutató.....	215